

KE-100.3200 Polymeerien valmistus

Tentti 16.2.2015

1. Määrittele ja selitä seuraavat käsitteet (5p)
  - a) disproportionaatio -tyyppinen päättymisreaktio.
  - b) ketjunvaihtoaine.
  - c) redox-initiaatio.
  - d) back-biting reaktio.
  - e) reaktion edistymisaste p.
2. Kuvaa jonkin kertamuovituotteen valmistus. (5p)
  - Esipolymeerin polymerointi (mikä on polymerointimekanismi, lähtöaineet ja niiden valinta/vaikutus ominaisuuksiin, moolimassan suuruusluokka ja reaktioyhtälö).
  - Varsinaisen tuotteen valmistus silloittamalla (miten silloitus initioidaan ja millaisia käyttökohteita valitsemallasi hartsilla on).
3. Mistä asioista muodostuvan polymeerin moolimassa riippuu ja kuinka moolimassaa voidaan säätää (5p).
  - a) askelpolymeroinnissa
  - b) radikaalipolymeroinnissa
  - c) "elävässä" polymeroinnissa
4. Johda radikaalipolymeroinnin reaktionopeusyhtälö, kun käytetään termisesti hajoavaa initiaattoria. (5p)
5. Vertaa styreenin emulsio- ja massapolymerointeja 60°C lämpötilassa. Laske polymeroitumisnopeudet R_p ja lukukeskimääräiset polymeroitumisasteet $\bar{X}_n$ molemmissa systeemeissä. Kerro miten voit vaikuttaa polymeroitumisnopeuteen ja polymeroitumisasteeseen kummassakin systeemissä. Emulsiosysteemissä ($\bar{n}=0,5$) polymeeripartikkeleiden määrä on $1,00 \times 10^{15}$ partikkelia/ml. Molemmissa polymeroinneissa $[M] = 5,00 \text{ mol/dm}^3$, initiointinopeus $R_i = 5,00 \times 10^{15}$ radikaalia/($\text{dm}^3 \times \text{s}$) ja $k_p = 221 \text{ dm}^3/(\text{mol} \times \text{s})$. Radikaalipolymeroinnin päättymisnopeusvakio on $k_t = 6,02 \times 10^7 \text{ dm}^3/(\text{mol} \times \text{s})$ (päättyminen tapahtuu kombinaatiolla). (5p)